

HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA HỒ CHÍ MINH

TẠ THỊ NGỌC LIÊN

**THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ GIÁO DỤC ĐẠI HỌC Ở CÁC
HỌC VIỆN THUỘC BỘ QUỐC PHÒNG, VIỆT NAM**

**TÓM TẮT LUẬN ÁN TIẾN SĨ
NGÀNH: LÝ LUẬN VÀ LỊCH SỬ NHÀ NƯỚC VÀ PHÁP LUẬT**

Mã số: 9 38 01 06

HÀ NỘI – 2026

**Công trình được hoàn thành tại
Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh**

Chủ tịch Hội đồng

PGS.TS. Tào Thị Quyên

Người hướng dẫn khoa học:

1. GS.TS. Nguyễn Minh Đoàn

2. PGS.TS. Tăng Thị Thu Trang

Phản biện 1: PGS.TS Đặng Minh Tuấn

Đại học Quốc gia Hà Nội

Phản biện 2: GS.TS Vũ Công Giao

Trường Đại học Luật Hà Nội

Phản biện 3: PGS.TS. Trần Quang Hiến

Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh

**Luận án được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận án cấp Học viện
hợp tại Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh**

Vào hồi 8 giờ 30 ngày 15 tháng 5 năm 2026

**Có thể tìm hiểu luận án tại: Thư viện Quốc gia
và Thư viện Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh**

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Trong thời kì toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế, việc ưu tiên phát triển giáo dục, đặc biệt là giáo dục đại học là một trong những giải pháp then chốt nhằm phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao phục vụ cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Do đó, Đảng, Nhà nước đã ban hành nhiều chủ trương, chính sách để thúc đẩy giáo dục đại học đổi mới và phát triển mạnh mẽ, tạo động lực cho sự bứt phá của đất nước trong kỉ nguyên vươn mình của dân tộc.

Giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng, Việt Nam là một bộ phận hợp thành hệ thống giáo dục quốc dân, thực hiện chức năng đào tạo nguồn cán bộ, sĩ quan cho toàn quân. Dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, các học viện luôn đặc biệt coi trọng và thực hiện nghiêm túc chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước về giáo dục đại học. Vì thế, thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng đã đạt được nhiều kết quả quan trọng. Tuy nhiên, thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng vẫn còn những hạn chế, ảnh hưởng tới lợi ích của các chủ thể tham gia vào hoạt động này.

Trong bối cảnh Việt Nam đang bước vào kỉ nguyên phát triển bứt phá, nhiệm vụ quân sự, quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới đã đặt ra yêu cầu cấp bách trong xây dựng nguồn nhân lực chất lượng cao cho quân đội. Đồng thời, bảo đảm thực hiện pháp luật công bằng, nghiêm minh, nhất quán, có hiệu lực, hiệu quả đang là chủ trương, định hướng lớn của Đảng và Nhà nước ta trong giai đoạn hiện nay. Do đó cần tiến hành những đổi mới mạnh mẽ trong thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng.

Mặt khác, xét dưới góc độ lý luận, các nghiên cứu hiện nay mới chủ yếu tiếp cận vấn đề dưới góc độ giáo dục học, quản lý nhà nước hoặc thực hiện pháp luật ở các cơ sở giáo dục đại học dân sự. Các khía cạnh lý luận liên quan tới khái niệm, đặc điểm, vai trò, nội dung pháp luật, hình thức và các điều kiện bảo đảm thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở môi trường đặc thù là các học viện thuộc Bộ Quốc phòng, Việt Nam vẫn còn là một khoảng trống cần được quan tâm nghiên cứu chuyên sâu, toàn diện.

Xuất phát từ những lý do nêu trên, nghiên cứu sinh đã chọn đề tài: **“Thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng, Việt Nam”** làm đề tài Luận án Tiến sĩ, ngành Lý luận và lịch sử Nhà nước và Pháp luật.

2. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

2.1. Mục đích nghiên cứu

Trên cơ sở phân tích và làm sáng tỏ cơ sở lý luận và đánh giá thực trạng thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng, Việt Nam, luận án xác định các quan điểm, đề xuất các giải pháp bảo đảm thực hiện pháp luật về giáo dục đại học trong các học viện thuộc Bộ Quốc phòng, Việt Nam, gắn với nhiệm vụ xây dựng Quân đội trong tình hình mới.

2.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

Để đạt được mục đích nêu trên, luận án có nhiệm vụ sau:

- Tổng quan tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài luận án, đánh giá những giá trị của các công trình nghiên cứu, phân tích những khoảng trống, rút ra những vấn đề có thể kế thừa trong luận án và những vấn đề luận án cần tiếp tục nghiên cứu.

- Phân tích làm rõ cơ sở lý luận thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các Học viện thuộc Bộ Quốc phòng, bao gồm: xây dựng và luận giải các khái niệm liên quan; làm rõ đặc điểm, vai trò, nội dung

pháp luật; hình thức và các điều kiện bảo đảm thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các Học viện thuộc Bộ Quốc phòng; khảo cứu khung pháp luật về giáo dục đại học và việc thực hiện pháp luật về giáo dục đại học trong các nhà trường quân đội ở một số nước trên thế giới, từ đó rút ra giá trị tham khảo đối với Việt Nam.

- Phân tích các yếu tố ảnh hưởng, đánh giá thực trạng về thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các Học viện thuộc Bộ Quốc phòng, Việt Nam hiện nay và nguyên nhân.

- Luận chứng cơ sở khoa học của các quan điểm và đề xuất các giải pháp bảo đảm thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các Học viện thuộc Bộ Quốc phòng, Việt Nam.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

3.1. Đối tượng nghiên cứu

Dưới góc độ lý luận và lịch sử nhà nước và pháp luật, đối tượng nghiên cứu của luận án là cơ sở lý luận và thực tiễn thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các Học viện thuộc Bộ Quốc phòng, Việt Nam.

3.2. Phạm vi nghiên cứu

- Phạm vi về nội dung: Luận án phân tích cơ sở lý luận và thực trạng thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng, Việt Nam dưới góc độ khoa học pháp lý của ngành Lý luận và lịch sử nhà nước và pháp luật.

- Phạm vi về không gian: Luận án nghiên cứu và đánh giá thực trạng thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở 10 học viện thuộc Bộ Quốc phòng, Việt Nam.

- Phạm vi về thời gian: từ năm 2019 cho đến 2025

4. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu

4.1. Cơ sở lý luận

Luận án được nghiên cứu dựa trên nền tảng lý luận của Chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm của Đảng Cộng sản Việt

Nam, Nhà nước, quan điểm của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng về nhà nước, pháp luật, giáo dục đại học ở các Học viện thuộc Bộ Quốc phòng, Việt Nam.

4.2. Phương pháp nghiên cứu

Về phương pháp luận, luận án dựa trên các nguyên lý duy vật biện chứng và duy vật lịch sử của chủ nghĩa Mác - Lênin; tư tưởng Hồ Chí Minh và những quan điểm, nguyên tắc của Đảng, Nhà nước về thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các Học viện thuộc Bộ Quốc phòng. Luận án còn sử dụng các phương pháp nghiên cứu sau: phương pháp nghiên cứu tài liệu; phương pháp phân tích, tổng hợp; phương pháp lịch sử, logic; phương pháp so sánh, thống kê; phương pháp điều tra xã hội học.

5. Những đóng góp mới của luận án

- Luận án bổ sung các luận cứ cho lý luận về thực hiện pháp luật ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng, nơi có cấu trúc chủ thể, thẩm quyền và quy trình vận hành khác biệt so với các cơ sở giáo dục đại học dân sự. Trong đó, luận án xây dựng khái niệm thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng; chỉ ra được các đặc điểm mang tính chất đặc thù, nêu rõ được vai trò, nội dung pháp luật, hình thức và các điều kiện bảo đảm thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng.

- Luận án hệ thống hóa một số yếu tố ảnh hưởng, đồng thời đã đánh giá toàn diện kết quả, hạn chế và nguyên nhân của thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng.

- Luận án là đề xuất các quan điểm, giải pháp bảo đảm thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng.

6. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn của luận án

6.1. Ý nghĩa lý luận

Kết quả nghiên cứu của luận án góp phần làm sáng tỏ và hoàn thiện lý luận thực hiện pháp luật về giáo dục đại học trong các Học viện thuộc Bộ Quốc phòng.

6.2. Ý nghĩa thực tiễn

Kết quả nghiên cứu của luận án có thể làm tài liệu tham khảo cho các cơ quan có thẩm quyền trong quá trình xây dựng và hoàn thiện chính sách pháp luật về giáo dục đại học. Ngoài ra, luận án còn cung cấp những luận cứ khoa học phục vụ cho các cơ quan, tổ chức và cá nhân trong việc chỉ đạo và thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các cơ sở giáo dục đại học trong hệ thống giáo dục quốc dân nói chung, các nhà trường quân đội nói riêng; đồng thời làm tài liệu tham khảo trong công tác nghiên cứu, giảng dạy ở các cơ sở đào tạo chuyên môn có liên quan đến đề tài.

7. Kết cấu của luận án

Ngoài phần mở đầu và kết luận, luận án được cấu trúc thành 4 chương với 11 tiết, kèm theo danh mục tài liệu tham khảo và phụ lục.

Chương 1

TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU

1.1. TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU TRONG NƯỚC

1.1.1. Các công trình khoa học nghiên cứu liên quan đến giáo dục đại học, pháp luật về giáo dục đại học

Luận án đã tập trung nghiên cứu tổng quan hai nhóm công trình liên quan đến giáo dục đại học và pháp luật về giáo dục đại học dưới dạng đề tài khoa học, sách chuyên khảo; luận án tiến sĩ, bài báo khoa học có giá trị tham khảo cho nghiên cứu sinh về lý luận và thực tiễn.

1.1.2. Các công trình khoa học nghiên cứu liên quan đến thực hiện pháp luật và thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các cơ sở giáo dục đại học và các học viện thuộc Bộ Quốc phòng

Các công trình nghiên cứu về thực hiện pháp luật và thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các cơ sở giáo dục đại học và các học viện thuộc Bộ Quốc phòng là những tài liệu tham khảo có giá trị liên quan đến đề tài luận án.

1.2. TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU Ở NƯỚC NGOÀI

Các công trình nghiên cứu về liên quan đến đề tài luận án được nghiên cứu ở nước ngoài còn rất khiêm tốn, tuy nhiên kết quả nghiên cứu của các công trình này có giá trị tham khảo cho nghiên cứu sinh khi phân tích lý luận và thực tiễn về khung pháp luật và kinh nghiệm thực hiện pháp luật về giáo dục đại học trên thế giới.

1.3. ĐÁNH GIÁ CÁC CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA CẦN TIẾP TỤC NGHIÊN CỨU

1.3.1. Nhận xét, đánh giá về tình hình nghiên cứu

Trong giới hạn các công trình nghiên cứu liên quan đến đề tài luận án mà tác giả đã tổng thuật được cho thấy, có nhiều công trình nghiên cứu ở trong và ngoài nước liên quan đến đề tài luận án, từ đó tác giả có thể kế thừa và phát triển trong quá trình nghiên cứu. Tuy nhiên, chưa có nghiên cứu chuyên sâu nào về thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng, Việt Nam.

1.3.2. Những vấn đề đặt ra cần tiếp tục nghiên cứu

Về mặt lý luận, trên cơ sở phương pháp nghiên cứu của ngành lý luận và lịch sử nhà nước và pháp luật, luận án đi sâu xem xét, luận giải khái niệm, phân tích những đặc điểm, vai trò, nội dung pháp luật, hình thức và các điều kiện bảo đảm thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học

viện thuộc Bộ Quốc phòng; nghiên cứu kinh nghiệm pháp luật và thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở một số trường quân đội của một số quốc gia trên thế giới, rút ra những giá trị tham khảo cho các học viện thuộc Bộ Quốc phòng, Việt Nam.

Về thực trạng thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng: làm rõ các yếu tố tác động đến thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng; đồng thời tập trung phân tích, đánh giá đầy đủ thực trạng thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng, Việt Nam hiện nay; chỉ rõ ra ưu điểm, hạn chế và nguyên nhân của những ưu điểm, hạn chế đó.

Về quan điểm và giải pháp thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng: hệ thống hóa, luận giải các quan điểm và kiến nghị các giải pháp có tính khả thi nhằm bảo đảm việc thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng, Việt Nam trong thời gian tới.

1.3.3. Giả thuyết và câu hỏi nghiên cứu

1.3.3.1. Giả thuyết nghiên cứu

Thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng có những đặc điểm riêng biệt, xuất phát từ môi trường giáo dục quân sự và các quy định về bảo mật, kỷ luật. Tuy nhiên, pháp luật về giáo dục đại học vẫn chưa xem xét toàn diện đến các đặc thù này; nhận thức, trách nhiệm, năng lực của đội ngũ cán bộ còn hạn chế... Đây là những nguyên nhân gây ra trở ngại, làm cho quá trình thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các cơ sở đào tạo này còn những tồn tại và hạn chế nhất định. Vì vậy, cần phải xây dựng các giải pháp khoa học, thiết thực bảo đảm thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng trên quan điểm phù hợp môi

trường đặc thù và yêu cầu đổi mới giáo dục đại học trong kỉ nguyên vươn mình của dân tộc.

1.3.3.2. Câu hỏi nghiên cứu

Câu hỏi nghiên cứu trung tâm: *“Làm thế nào để bảo đảm thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng thống nhất, đồng bộ, hiệu lực, hiệu quả và phù hợp với đặc thù hoạt động này trong môi trường quân sự, qua đó góp phần nâng cao chất lượng giáo dục đại học của các cơ sở đào tạo này và hiện thực hóa mục tiêu xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại?”*

Câu hỏi nghiên cứu cụ thể:

(1) Thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng là gì? Thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng có những đặc thù gì so với thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các cơ sở đào tạo khác?

(2). Việc thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng trong thời gian qua như thế nào? Có những hạn chế nào và nguyên nhân của những hạn chế đó là gì?

(3). Những quan điểm và giải pháp nào cần được quán triệt và triển khai đồng bộ nhằm bảo đảm thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng trong thời gian tới?

Chương 2

CƠ SỞ LÝ LUẬN THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ GIÁO DỤC ĐẠI HỌC Ở CÁC HỌC VIỆN THUỘC BỘ QUỐC PHÒNG

2.1. KHÁI NIỆM, ĐẶC ĐIỂM, VAI TRÒ CỦA THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ GIÁO DỤC ĐẠI HỌC Ở CÁC HỌC VIỆN THUỘC BỘ QUỐC PHÒNG

2.1.1. Khái niệm thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các Học viện thuộc Bộ Quốc phòng

2.1.1.1. Khái niệm giáo dục đại học ở các Học viện thuộc Bộ Quốc phòng

Giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng là quá trình tiến hành các hoạt động giáo dục đối với trình độ đại học, thạc sĩ và tiến sĩ, diễn ra ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng, nơi vận hành dưới cơ chế quản lý kép và hệ thống kỷ luật, bảo mật nghiêm ngặt, nhằm đào tạo đội ngũ cán bộ, sĩ quan có phẩm chất chính trị, đạo đức và năng lực chỉ huy, trình độ chuyên môn cao, năng lực nghiên cứu, sáng tạo, đáp ứng yêu cầu xây dựng quân đội và bảo vệ Tổ quốc

2.1.1.2. Khái niệm pháp luật về giáo dục đại học ở các Học viện thuộc Bộ Quốc phòng

Pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng là hệ thống các quy định pháp luật mang tính bắt buộc chung do các quan nhà nước có thẩm quyền ban hành và bảo đảm thực hiện, nhằm điều chỉnh các quan hệ xã hội phát sinh trong tổ chức và hoạt động giáo dục đại học ở các Học viện thuộc Bộ Quốc phòng

2.1.1.3. Khái niệm thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các Học viện thuộc Bộ Quốc phòng

Thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng là hành vi thực tế, hợp pháp của các cơ quan, tổ chức có thẩm quyền, cùng cán bộ, giảng viên, học viên các học viện thuộc Bộ Quốc phòng dưới những hình thức nhất định, nhằm hiện thực hóa các quy định của pháp luật về giáo dục đại học trong môi trường quân sự đặc thù, qua đó góp phần đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ, sĩ quan có trình độ cao, đáp ứng yêu cầu xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới

2.1.2. Đặc điểm thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các Học viện thuộc Bộ Quốc phòng

Thứ nhất, các chủ thể thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các Học viện thuộc Bộ Quốc phòng mang những đặc thù riêng biệt về địa vị pháp lý. *Thứ hai*, thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng dựa trên hệ thống văn bản pháp luật về giáo dục đại học đa dạng, phong phú, có sự gắn kết chặt chẽ với thực tiễn của hoạt động quân sự. *Thứ ba*, thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng được tiến hành theo nhiều nội dung và hình thức khác nhau. *Thứ tư*, thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các Học viện thuộc Bộ Quốc phòng được diễn ra trong môi trường sư phạm quân sự, chịu sự chi phối của điều lệnh, điều lệ, kỉ luật của quân đội.

2.1.3. Vai trò của thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng

Thứ nhất, thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng góp phần đưa chủ trương, đường lối của Đảng; chính sách, pháp luật của Nhà nước về giáo dục đại học vào thực tiễn. *Thứ hai*, thực hiện pháp luật về giáo dục đại học tại các Học viện thuộc Bộ Quốc phòng góp phần đảm bảo quyền và lợi ích hợp pháp của các chủ thể tham gia, đặc biệt là đội ngũ giảng viên, cán bộ quản lý giáo dục, học viên. *Thứ ba*, thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các Học viện thuộc Bộ Quốc phòng góp phần nâng cao chất lượng giáo dục đại học của các học viện thuộc Bộ Quốc phòng, đồng thời xây dựng nguồn nhân lực chất lượng cao cho Quân đội để hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ trong tình hình mới. *Thứ tư*, thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các Học viện thuộc Bộ Quốc phòng góp phần bảo đảm kỷ cương, trật tự trong quản lý và tổ chức hoạt động giáo dục đại học,

qua đó tăng cường pháp chế, pháp quyền trong quân đội nói riêng, trong xã hội nói chung. *Thứ năm*, thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các Học viện thuộc Bộ Quốc phòng là cơ sở để hoàn thiện hệ thống pháp luật về giáo dục đại học

2.2. NỘI DUNG PHÁP LUẬT VÀ HÌNH THỨC THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ GIÁO DỤC ĐẠI HỌC Ở CÁC HỌC VIỆN THUỘC BỘ QUỐC PHÒNG

2.2.1. Nội dung pháp luật về giáo dục đại học ở các Học viện thuộc Bộ Quốc phòng

Tác giả tập trung nghiên cứu các quy định pháp luật chủ yếu sau: (i) nhóm các quy định về tổ chức và quản trị của các học viện thuộc Bộ Quốc phòng; (ii) nhóm các quy định về giảng viên, nhân sự hỗ trợ giáo dục đại học, cán bộ quản lý giáo dục và người học; (iii) nhóm các quy định về hoạt động đào tạo; bảo đảm và kiểm định chất lượng giáo dục đại học; (iv) nhóm các quy định về hoạt động khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo, hợp tác về giáo dục đại học; (v) nhóm các quy định về tài chính và tài sản.

2.2.2. Hình thức thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các Học viện thuộc Bộ Quốc phòng

Thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng phân chia thành các hình thức sau: tuân thủ pháp luật về giáo dục đại học; chấp hành pháp luật về giáo dục đại học; sử dụng pháp luật về giáo dục đại học; áp dụng pháp luật về giáo dục đại học.

2.3. ĐIỀU KIỆN BẢO ĐẢM THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ GIÁO DỤC ĐẠI HỌC Ở CÁC HỌC VIỆN THUỘC BỘ QUỐC PHÒNG

Thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các Học viện thuộc Bộ Quốc phòng cần có những điều kiện cơ bản sau: Điều kiện về chính

tri; điều kiện về pháp lý; điều kiện về nguồn nhân lực; điều kiện về nguồn lực vật chất.

2.4. THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ GIÁO DỤC ĐẠI HỌC Ở CÁC HỌC VIỆN TRONG QUÂN ĐỘI Ở MỘT SỐ NƯỚC TRÊN THẾ GIỚI VÀ NHỮNG GIÁ TRỊ THAM KHẢO ĐỐI VỚI VIỆT NAM

2.4.1. Thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện trong quân đội ở một số nước trên thế giới

Luận án tập trung nghiên cứu kinh nghiệm thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện quân đội của các nước Trung Quốc, Nga và Mỹ dựa trên những lý do sau: (i) Các quốc gia này đều là những cường quốc quân sự hàng đầu trên thế giới, có nhiều kinh nghiệm trong xây dựng và hoàn thiện khung pháp lý về giáo dục đại học ở các học viện quân đội, đồng thời có cơ chế thực hiện pháp luật hiệu quả; (ii) Các nước này đều có quan hệ hợp tác quốc phòng, an ninh với Việt Nam, đặc biệt là Nga và Trung Quốc có mối quan hệ truyền thống tốt đẹp với nước ta.

2.4.2. Những giá trị tham khảo đối với Việt Nam

Qua nghiên cứu có thể rút ra một số bài học kinh nghiệm có giá trị tham khảo cho Việt Nam: (i) hoàn thiện các quy định pháp luật về giáo dục đại học hiện hành theo hướng bổ sung nội dung các quy định về giáo dục đại học ở các nhà trường quân đội hoặc xây dựng một văn bản pháp luật chuyên biệt cho hệ thống các học viện quân đội; (ii) cần hoàn thiện cơ chế phối hợp và phân định thẩm quyền giữa các cơ quan quản lý một cách rõ ràng và minh bạch, có cơ chế kiểm soát hiệu quả và phối hợp chặt chẽ giữa các cấp, các chủ thể, nhằm hạn chế sự chông chéo và nâng cao trách nhiệm giải trình; (iii) chú trọng tới việc giáo dục, tuyên truyền nhằm nâng cao nhận thức cũng như trách nhiệm, ý thức tôn

trọng pháp luật về giáo dục đại học, đồng thời có năng lực xử lý các tình huống pháp luật trong thực tiễn quân sự; (iv) xây dựng và bảo đảm các điều kiện cho quá trình thực hiện pháp luật về giáo dục đại học; (v) thiết lập cơ chế hợp tác trong nước và quốc tế đối với thực hiện pháp luật về giáo dục đại học.

Chương 3

CÁC YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG VÀ THỰC TRẠNG THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ GIÁO DỤC ĐẠI HỌC Ở CÁC HỌC VIỆN THUỘC BỘ QUỐC PHÒNG, VIỆT NAM

3.1. CÁC YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ GIÁO DỤC ĐẠI HỌC Ở CÁC HỌC VIỆN THUỘC BỘ QUỐC PHÒNG, VIỆT NAM

3.1.1. Khái quát về các học viện thuộc Bộ Quốc phòng, Việt Nam

Các học viện thuộc Bộ Quốc phòng được tổ chức thống nhất, chặt chẽ và ổn định, với các cấp học, bậc học, ngành học phù hợp với nhu cầu đào tạo đội ngũ cán bộ, sĩ quan, nhân viên chuyên môn kỹ thuật, nghiệp vụ cho quân đội. Đây là yếu tố thuận lợi để hiện thực hóa chính sách và pháp luật của Nhà nước, nghị quyết, chỉ thị của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng về giáo dục đại học.

3.1.2. Đặc điểm, tình hình đội ngũ giảng viên, cán bộ quản lý giáo dục ảnh hưởng đến việc thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng

Hiện nay, giảng viên và cán bộ quản lý giáo dục đều được tuyển chọn, đào tạo cơ bản; đáp ứng trình độ kiến thức, kỹ năng nghiệp vụ sư phạm, hiểu biết pháp luật, là tấm gương trong chấp hành pháp luật, kỉ luật quân đội, duy trì nghiêm nền nếp chính quy, rèn luyện kỉ luật

trong đơn vị. Đây là những cơ sở, tiền đề quan trọng giúp cho quá trình thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện được diễn ra thuận lợi, hiệu quả.

3.1.3. Đặc điểm tình hình và phương thức quản lý đội ngũ học viên ảnh hưởng đến việc thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng

Đội ngũ học viên ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng được tuyển chọn từ nhiều nguồn khác nhau. Phần lớn học viên đều xác định rõ xu hướng nghề nghiệp với mục tiêu phục vụ trong quân đội, có tính ràng buộc cao về nghĩa vụ sau khi tốt nghiệp. Điều này tạo động lực cho sự hình thành tính tự giác, thái độ nghiêm túc trong việc thực hiện các quy chế, quy định, từ đó tác động tích cực đến quá trình thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng.

3.1.4. Tác động của xu hướng toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế đối với thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng

Trong bối cảnh hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng, các yếu tố môi trường bên ngoài đã tạo ra những tác động mạnh mẽ và đa chiều tới thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng; đòi hỏi các học viện vừa phải tuân thủ các quy định pháp luật trong nước, vừa phải đáp ứng các tiêu chuẩn quốc tế về giáo dục đại học. Tuy nhiên, hợp tác quốc tế cũng mang lại những cơ hội học hỏi kinh nghiệm quốc tế để nâng cao chất lượng và hiệu quả thực hiện pháp luật về giáo dục đại học.

3.2. THỰC TRẠNG THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ GIÁO DỤC ĐẠI HỌC Ở CÁC HỌC VIỆN THUỘC BỘ QUỐC PHÒNG, VIỆT NAM

Trong quá trình thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng, mỗi nhóm quy định pháp luật sẽ được thực hiện dưới các hình thức khác nhau, tùy thuộc vào nội dung và địa vị pháp lý của chủ thể trong mỗi quan hệ pháp luật cụ thể. Do đó, trên cơ sở lý luận về các hình thức thực hiện pháp luật, tác giả sẽ tập trung đánh giá thực trạng thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng theo từng hình thức thực hiện điển hình tương ứng với từng nhóm quy định.

3.2.1. Ưu điểm trong thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng, Việt Nam và nguyên nhân

3.2.1.1. Ưu điểm trong thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng, Việt Nam

Thứ nhất, ưu điểm trong thực hiện pháp luật về cơ cấu tổ chức và quản trị của các học viện thuộc Bộ Quốc phòng

Trong thực hiện pháp luật về cơ cấu tổ chức và quản trị của các học viện thuộc Bộ Quốc phòng, tác giả lựa chọn khảo sát hai hình thức thực hiện điển hình là chấp hành pháp luật và áp dụng pháp luật nhằm phù hợp giữa lý luận và thực tiễn.

Một là, việc chấp hành các quy định pháp luật về tổ chức và quản trị ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng được diễn ra nghiêm túc, thống nhất, đúng pháp luật. *Hai là*, áp dụng pháp luật về tổ chức và quản trị ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng được thực hiện tương đối kịp thời, thống nhất, đúng thẩm quyền, qua đó bảo đảm sự đồng bộ giữa quy định pháp luật và thực tiễn.

Thứ hai, ưu điểm trong thực hiện pháp luật về giảng viên, nhân sự hỗ trợ giáo dục đại học, cán bộ quản lý giáo dục và người học

Một là, việc tuân thủ pháp luật về giảng viên, nhân sự hỗ trợ giáo dục đại học, cán bộ quản lý giáo dục và người học được thực hiện

tương đối nghiêm túc, đảm bảo cho hoạt động giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng diễn ra thống nhất, phát huy tốt vai trò của từng chủ thể. *Hai là*, sử dụng các quy định pháp luật về giảng viên, nhân sự hỗ trợ giáo dục đại học, cán bộ quản lý giáo dục và người học đã đạt được những kết quả tích cực, bảo đảm hài hòa giữa quyền và lợi ích hợp pháp của các chủ thể tham gia và đặc thù quân sự. *Ba là*, các chủ thể đều nghiêm túc tự giác chấp hành nghĩa vụ đã được quy định. *Bốn là*, áp dụng pháp luật về giảng viên, nhân sự hỗ trợ giáo dục đại học, cán bộ quản lý giáo dục và người học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng được thực hiện tương đối kịp thời, thống nhất và đúng thẩm quyền.

Thứ ba, ưu điểm trong thực hiện pháp luật về hoạt động đào tạo, bảo đảm và kiểm định chất lượng giáo dục đại học

Trong đánh giá thực hiện các quy định pháp luật về hoạt động đào tạo, bảo đảm và kiểm định chất lượng giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng, luận án lựa chọn chấp hành và áp dụng pháp luật là hai hình thức trọng tâm, phù hợp với nội dung các quy định pháp luật điều chỉnh và thực tiễn.

Thứ nhất, chấp hành pháp luật trong hoạt động đào tạo, bảo đảm và kiểm định chất lượng giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng được thực hiện nghiêm túc và thống nhất, từng bước nâng cao chất lượng giáo dục đại học. *Thứ hai*, áp dụng pháp luật về hoạt động đào tạo, bảo đảm và kiểm định chất lượng giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng được tiến hành chặt chẽ theo đúng quy định của pháp luật, góp phần duy trì sự ổn định, đồng bộ trong quản lý đào tạo và bảo đảm chất lượng giáo dục đại học.

Thứ tư, ưu điểm trong thực hiện pháp luật về hoạt động khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo, hợp tác về giáo dục đại học

Trong đánh giá việc thực hiện các quy định pháp luật về hoạt động khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và hợp tác về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng, nghiên cứu sinh lựa chọn đánh giá hình thức chấp hành và áp dụng pháp luật, bởi đây là hai hình thức thể hiện rõ nét và điển hình nhất, phản ánh trực tiếp việc chủ động thực hiện các nghĩa vụ pháp lý bắt buộc cũng như hoạt động ban hành, tổ chức thực hiện các quyết định quản lý của cơ quan có thẩm quyền trong lĩnh vực này. *Một là*, việc chấp hành pháp luật về hoạt động khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo, hợp tác về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng được thực hiện nghiêm túc, có nền nếp, phù hợp với đặc thù quân sự. *Hai là*, áp dụng pháp luật về hoạt động khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo, hợp tác về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng được thực hiện tương đối chủ động và nhất quán.

Thứ năm, ưu điểm trong thực hiện pháp luật về tài chính và tài sản ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng

Thực hiện các quy định về tài chính và tài sản ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng được thể hiện chủ yếu thông qua chấp hành các nghĩa vụ bắt buộc và áp dụng pháp luật trong quản lý và sử dụng nguồn lực tài chính, tài sản. Do đó, nghiên cứu sinh sẽ lựa chọn khảo sát hai hình thức thực hiện điển hình này để đánh giá thực trạng thực hiện pháp luật về tài chính và tài sản ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng. *Một là*, chấp hành pháp luật về tài chính và tài sản ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng trong thời gian quan được thực hiện thống nhất, nghiêm túc và có nền nếp. *Hai là*, áp dụng pháp luật về tài chính và tài sản ở học viện thuộc Bộ Quốc phòng được thực hiện đúng thẩm quyền, công khai, minh bạch và phù hợp với quy định pháp luật hiện hành.

3.2.1.2. Nguyên nhân của ưu điểm trong thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng, Việt Nam
Về nguyên nhân khách quan

Thứ nhất, sự quan tâm của Đảng, Nhà nước đối với các cơ sở giáo dục đại học. *Thứ hai*, sự lãnh đạo toàn diện, trực tiếp, đúng đắn, kịp thời của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng *Thứ ba*, hệ thống pháp luật về giáo dục đại học tương đối đồng bộ, toàn diện, thống nhất. *Thứ tư*, hội nhập quốc tế đã tạo áp lực tích cực thúc đẩy các học viện thuộc Bộ Quốc phòng cải cách toàn diện, nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về giáo dục đại học.

Về nguyên nhân chủ quan

Thứ nhất, sự thay đổi tư duy, nhận thức, trách nhiệm của cấp ủy, chỉ huy các cấp về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng. *Thứ hai*, Thủ trưởng Bộ Quốc phòng, lãnh đạo, chỉ huy các cấp đã ban hành nhiều chủ trương, biện pháp quyết liệt, phù hợp. *Thứ ba*, năng lực và phẩm chất của đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục và giảng viên đã đáp ứng được các yêu cầu của pháp luật về giáo dục đại học. *Thứ tư*, đa số cán bộ, giảng viên và học viên đều thể hiện sự tự giác, tích cực, chủ động trong tự giáo dục, giữ gìn phẩm chất đạo đức cách mạng, ý thức chấp hành pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội. *Thứ năm*, Nhà nước có sự đầu tư tăng cường về nguồn lực vật chất phục vụ thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng.

3.2.2. Hạn chế trong thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng, Việt Nam và nguyên nhân

3.2.2.1. Hạn chế trong thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng, Việt Nam

Thứ nhất, hạn chế trong thực hiện pháp luật về tổ chức và quản trị của các học viện thuộc Bộ Quốc phòng

Một là, việc chấp hành các quy định về tổ chức và quản trị của các học viện thuộc Bộ Quốc phòng theo hướng tinh gọn bộ máy, đặc biệt là việc sắp xếp lại các bộ phận hiện có và thành lập các đơn vị mới theo quy định vẫn còn gặp trở ngại, khó khăn. *Hai là*, quá trình áp dụng pháp luật về tổ chức và quản trị của các học viện thuộc Bộ Quốc phòng vẫn còn bộc lộ một số hạn chế nhất định.

Thứ hai, hạn chế trong thực hiện pháp luật về giảng viên, nhân sự hỗ trợ giáo dục đại học, cán bộ quản lý giáo dục và người học

Một là, việc tuân thủ pháp luật về giảng viên, nhân sự hỗ trợ giáo dục đại học, cán bộ quản lý giáo dục và người học tuy đã vào nề nếp, nhưng chưa thực sự đồng đều và bền vững. *Hai là*, việc chấp hành các quy định của pháp luật về giảng viên, nhân sự hỗ trợ giáo dục đại học, cán bộ quản lý giáo dục và người học còn chưa nghiêm túc và đầy đủ. *Ba là*, hoạt động sử dụng pháp luật về giảng viên, nhân sự hỗ trợ giáo dục đại học, cán bộ quản lý giáo dục và người học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng còn có một số hạn chế nhất định, bị giới hạn bởi với yêu cầu tuân thủ nghiêm ngặt các quy định về bảo mật, bí mật nhà nước và bí mật quân sự. *Bốn là*, áp dụng pháp luật về giảng viên, nhân sự hỗ trợ giáo dục đại học, cán bộ quản lý giáo dục và người học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng chưa thực sự chủ động, linh hoạt và kịp thời.

Thứ ba, hạn chế trong thực hiện pháp luật về hoạt động đào tạo, bảo đảm và kiểm định chất lượng giáo dục đại học

Một là, việc chấp hành pháp luật về hoạt động đào tạo, bảo đảm và kiểm định chất lượng giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng chưa được thực sự nghiêm túc và đầy đủ. *Hai là*, việc áp dụng pháp

luật về hoạt động đào tạo, bảo đảm và kiểm định chất lượng giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng còn đồng bộ và bảo đảm sự thống nhất giữa quy định pháp luật và thực tiễn triển khai.

Thứ tư, hạn chế trong thực hiện pháp luật về hoạt động khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo, hợp tác về giáo dục đại học

Một là, việc chấp hành pháp luật về hoạt động khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo, hợp tác về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng có thời điểm còn chưa đầy đủ, đồng bộ, nghiêm túc. *Hai là*, việc áp dụng các quy định của pháp luật về khoa học và công nghệ, đổi mới sáng tạo, hợp tác về giáo dục đại học còn bộc lộ một số hạn chế, dẫn tới chưa phát huy tốt vai trò của các lực lượng, nhất là giảng viên, học viên trong tham gia nghiên cứu khoa học.

Thứ năm, hạn chế trong thực hiện pháp luật về tài chính và tài sản ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng

Một là, việc chấp hành các quy định pháp luật về tài chính và tài sản ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng còn chưa được đầy đủ, nghiêm minh, ảnh hưởng đến hiệu lực, hiệu quả quản lý và sử dụng nguồn lực công cho giáo dục đại học. Hai là, quá trình tổ chức và áp dụng các quy định pháp luật về tài chính và tài sản ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng thiếu sự thống nhất và hiệu quả.

3.2.2.2. Nguyên nhân của hạn chế thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng, Việt Nam

Về nguyên nhân khách quan

Thứ nhất, sự chống phá của các thế lực thù địch cùng với những khó khăn, thách thức trong quá trình hội nhập quốc tế về giáo dục đại học. *Thứ hai*, một số quy định của pháp luật về giáo dục đại học còn chông chéo, mâu thuẫn, tồn tại những quy định chưa phù hợp với đặc thù quân sự của các học viện thuộc Bộ Quốc phòng.

Về nguyên nhân chủ quan

Thứ nhất, một bộ phận cấp ủy, cán bộ chủ trì của một số cơ quan, đơn vị ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng chưa chủ động, kiên quyết, quyết liệt trong lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện quy định của pháp luật về giáo dục đại học. *Thứ hai*, nhận thức, trách nhiệm của cấp ủy, chỉ huy ở một số cơ quan, đơn vị trong các học viện còn hạn chế, chưa đáp ứng yêu cầu thực hiện pháp luật về giáo dục đại học. *Thứ ba*, năng lực, kinh nghiệm của đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục, giảng viên trong thực hiện pháp luật về còn hạn chế.

Chương 4

QUAN ĐIỂM VÀ GIẢI PHÁP BẢO ĐẢM THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ GIÁO DỤC ĐẠI HỌC Ở CÁC HỌC VIỆN THUỘC BỘ QUỐC PHÒNG, VIỆT NAM

4.1. QUAN ĐIỂM BẢO ĐẢM THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ GIÁO DỤC ĐẠI HỌC Ở CÁC HỌC VIỆN THUỘC BỘ QUỐC PHÒNG, VIỆT NAM

Việc thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng phải quán triệt các quan điểm sau: (1) Quán triệt sâu sắc quan điểm, đường lối của Đảng, Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng về đột phá phát triển giáo dục đại học trong kỷ nguyên mới của dân tộc; (2) Thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng phải bảo đảm công bằng, nghiêm minh, nhất quán, kịp thời, hiệu lực, hiệu quả; (3) Thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng phải hướng tới mục tiêu đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao cho Quân đội nhân dân Việt Nam; (4) Thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng phải đảm bảo sự thống nhất, đồng bộ với thực hiện các quy định pháp luật khác; (5) Thực hiện pháp luật về giáo

dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng Việt Nam phải gắn với ứng dụng mạnh mẽ công nghệ số, trí tuệ nhân tạo và dữ liệu lớn, đồng thời phù hợp với xu thế hội nhập quốc tế

4.2. GIẢI PHÁP BẢO ĐẢM THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ GIÁO DỤC ĐẠI HỌC Ở CÁC HỌC VIỆN THUỘC BỘ QUỐC PHÒNG, VIỆT NAM

Nhóm các giải pháp chung gồm: (i) Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng; (ii) Hoàn thiện các quy định pháp luật về giáo dục đại học; (iii) Đẩy mạnh đầu tư nguồn lực vật chất cho thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng.

Nhóm các giải pháp cụ thể bao gồm: (i) Hoàn thiện tổ chức bộ máy gắn với nâng cao trình độ, năng lực, trách nhiệm thực hiện pháp luật về giáo dục đại học của cán bộ quản lý giáo dục, giảng viên, học viên các học viện thuộc Bộ Quốc phòng; (ii) Đổi mới và đa dạng hóa các hình thức, phương pháp tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật về giáo dục đại học cho các chủ thể, đồng thời xây dựng môi trường văn hóa tuân thủ pháp luật ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng; (iii) Tăng cường hoạt động thanh tra, kiểm tra và xử lý vi phạm, tổng kết rút kinh nghiệm, đánh giá hoạt động thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng; (iv) Tăng cường hợp tác, phối hợp chặt chẽ giữa các học viện thuộc Bộ Quốc phòng với các đơn vị, nhà trường trong và ngoài quân đội trong thực hiện pháp luật về giáo dục đại học; (v) Chủ động, ứng dụng có hiệu quả thành tựu khoa học, công nghệ vào các hoạt động thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng

KẾT LUẬN

Đề tài luận án “Thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng, Việt Nam” đã được nghiên cứu sinh tiếp cận, nghiên cứu và đạt được những kết quả quan trọng cả về mặt lý luận và thực tiễn sau đây:

Một là, đánh giá tổng quan các công trình nghiên cứu có liên quan đến đề tài của luận án dưới góc độ chuyên ngành Lý luận và lịch sử nhà nước và pháp luật. Tuy nhiên, chưa có nghiên cứu nào tiếp cận và làm rõ nội dung lý luận thực hiện pháp luật về giáo dục đại học trong môi trường đặc thù là các học viện thuộc Bộ Quốc phòng. Bên cạnh đó, sự khảo sát thực tiễn hay đề xuất những quan điểm, giải pháp bảo đảm thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng cũng chưa được đề cập trong bất kì công trình nghiên cứu nào. Chính vì thế, đề tài do nghiên cứu sinh lựa chọn bảo đảm tính cấp thiết và không trùng lặp.

Hai là, xây dựng và làm rõ cơ sở lý luận về thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng, bao gồm: xây dựng khái niệm giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng, pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng, thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng. Trên cơ sở đó, luận án đã xây dựng được khung lý thuyết về đặc điểm, vai trò, nội dung điều chỉnh pháp luật, hình thức và các điều kiện bảo đảm. Bên cạnh đó, luận án nghiên cứu việc thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở một số nhà trường quân đội trên thế giới, từ đó rút ra những giá trị tham khảo để kế thừa và vận dụng sáng tạo trong các học viện thuộc Bộ Quốc phòng hiện nay.

Ba là, về thực tiễn, luận án tập trung phân tích, đánh giá các yếu tố ảnh hưởng và chỉ ra được những ưu điểm, hạn chế và nguyên nhân của thực trạng thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các nội dung trọng tâm trong thực hiện các quy định về: tổ chức và quản trị; giảng viên, nhân sự hỗ trợ giáo dục đại học, cán bộ quản lý giáo dục và người học; hoạt động đào tạo, bảo đảm và kiểm định chất lượng đào tạo; hoạt động khoa học và công nghệ, đổi mới sáng tạo, hợp tác về giáo dục đại học; tài chính và tài sản ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng.

Bốn là, trên cơ sở phân tích lý luận và thực tiễn, luận án đã xây dựng 5 quan điểm và 08 nhóm giải pháp bảo đảm thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng. Các giải pháp được xây dựng dựa trên các đặc thù và yêu cầu thực tiễn trong thực hiện pháp luật về giáo dục đại học ở các học viện thuộc Bộ Quốc phòng.

**DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH CỦA TÁC GIẢ LIÊN QUAN
ĐẾN LUẬN ÁN ĐÃ CÔNG BỐ**

1. Tạ Thị Ngọc Liên, 2025, “Nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về giáo dục tại các học viện trong quân đội”, *Tạp chí Quản lý Nhà nước*, Số 357 (10/2025), tr.66-70.

2. Tạ Thị Ngọc Liên, 2024, “Tính đặc thù trong việc thực hiện pháp luật giáo dục đại học ở các Học viện thuộc Bộ Quốc phòng”, *Tạp chí Pháp luật và Phát triển*, số 6/2024, tr. 4 -14

3. Tạ Thị Ngọc Liên, 2024, “Thực hiện chính sách phát triển giáo dục đại học ở Việt Nam”, *Tạp chí Quản lý nhà nước*, Số 344 (9/2024), tr.31-36.

4. Tạ Thị Ngọc Liên, 2023, “Discussion of Law Enforcement on Education at Vietnam People's Army Academies under present conditions”, *Kỷ yếu Hội thảo khoa học quốc tế NEU-KKU lần thứ 17 "Các vấn đề kinh tế - xã hội và môi trường trong phát triển"*, ISBN 978-604-79-3740-0